

fordre dette Hovedstrømløb holdt aabent for Fiskeens Opgang til Saksogaarden og særligt til at modsætte sig, at der i samme drives Fiskeri af andre, som ikke dertil maatte have særlig Adkomst, paa en saadan Maade eller med saadanne Redstaber, at Fiskeens Opgang til Saksogaarden derved vilde hindres eller hæmmes. Da de under Sagen indstævnte havde indrømmet, at det Fiskeri, som de jævnlig havde udøvet i Hovedstrømmen, blandt andet ogsaa var bleven foretaget med Baad, hvilket Redskab maa anses at henhøre til dem, hvis Brug i Hovedstrømmen Fiskegaardens Ejere er berettiget til at modsætte sig, bleve de for deres saaledes forøvede Indgreb i Fiskegaardens Rettigheder ansete med Bøder.

De i denne Dom indeholdte Udtalelser ligge ogsaa til Grund for en af Højesteret den 12te Juni 1895 affaet Dom, der tillige statuerer, at Fiskeriloven af 1888 ikke har gjort nogen Forandring i de Fiskegaardens tilkommende særlige Rettigheder, hvorhos det i samme Dom udtales, at de Højesteret foreliggende Oplysninger ikke besøje til at antage, at der tilkommer Randers Købstads Borgere særlige Fiskerirettigheder i Randers Fjord og Gudena.

Endelig er det i mange Domme, saaledes ogsaa i den sidstnævnte Højesteretsdom, forudsat, at under de Redstaber, hvis Brug Fiskegaardens Ejere er berettiget til at forbyde, ogsaa maa henregnes de saakaldte Loggergarn, der bestaa af et fintraadet, som Regel ca. 90 à 100 Fod langt Garn, paa begge Sider omgivet af en saakaldet Grime eller et Næt med meget store Masser af noget sværere Traad end selve Garnets.

Trods de saaledes foreliggende Udtalelser af Højesteret har den Fiskegaardens tilkommende særlige Ret i en Række været og vedbliver fremdeles at være Genstand for ulovlige Indgreb. Dels sker det nemlig jævnligt, at Fiskerne ved Fjorden i Sejlbybet fange Saks og Ørred med Garn, som efter Højesteretsdommen ikke ere tilladte, men navnlig drives det ulovlige Fiskeri af Personer af Arbejderklassen fra Randers og Omegn paa Strækningen fra Randers til Fiskegaarden, hvor Fiskeriet efter Saks og Ørred paa Grund af Forholdene er mest lønnende, og det uagtet disse Personer, hvis egentlige Næringsvej ikke er Fiskeri, overhovedet ingen Ret have til Fiskeri af nogen som helst Art i den paa-gældende Strækning, da Fiskeriet med den af Fiskegaardens særlige Ret flydende Indfrænkning maa anses at tilkomme Lodsejerne.

Det er, uagtet det gentagne Gange og paa forskellig Maade har været forsøgt at hæbde Fiskegaardens Ejers Ret, samtidig med, at de nugældende Færdningsbestemmelser søgtes overholdte, ikke hidtil lykkedes at gøre en Ende paa disse Ulovligheder, og der er herved i Aarenes Løb fremkaldt en Tilstand, der ikke alene er ødelæggende for Ejeren, hvem der allerede ved Fiskerilovens Bestemmelser om Fiskegaardens Opløsning fra Lørdag til Mandag og de øvrige Færdningsbestemmelser, er forvoldt et betydeligt Tab, uden at han har faaet nogen Erstatning herfor, men tillige nedbrydende for den Respekt, der bør være til Stede for de gældende Love og de trufne Retsafgørelser, ligesom den endelig har bevirket, at Fiskeriet af Saks og Ørred utvivlsomt er i stærk Tilbagegang, idet det udøbes uden Hensyn til Færdningsbestemmelserne og uden Hensyn til, hvad Fiskebestanden kan taale.

Den eneste Maade at raade Bod paa disse uheldige Forhold vil formentlig være, at Staten overtager Fiskegaarden og ordner Sagen saaledes, at der samtidig med dens Benyttelse til Fangst og til Udflækning tilstaaes Beboerne en vis begrænset Ret til ogsaa at fiske Saks og Ørred, idet det derved formentlig vilde kunne opnaas, at Misfornøjelsen med Fiskegaardens Privilegium bortfalder, at den Uret, som til Dels maa siges at være tilføjet Saksogaardens Ejere, ophævedes, at der etableredes et kraftigt Opshyn, som var i Stand til at overholde Færdningsbestemmelserne, saa at den ulovlige Retsstilstand ophørte, samt at der dels herigennem, dels ved kunstig Udflækning kunde sørges for en Retablering af Fiskebestanden til Fordel for den langs Vandarealet boende Fiskerbefolkning. Endelig kunde der ved Statens Overtagelse af Fiskegaarden ventes en Afhjælpning af de Klager, der ere fremkomne over, at Fiskegaarden skulde hindre Vandets frie Slut til Skade for de omliggende Enge, idet Staten kunde foranledige de Sand- og Dyndbanker, der danne sig foran og ved Fiskegaarden, oprensede. Besiddelsen af en saadan Fiskerianstalt vilde formentlig ogsaa i og for sig være af Interesse for Staten for dersaa at kunne lede de forskellige videnskabelige og praktiske Undersøgelser, som ville være nødvendige, hvis der skal søges udrettet noget for Ferskvandsfiskeriet i det hele.

Fiskegaarden med Tilliggende vil formentlig kunne erhverves for en Sum af 150,000 Kr. foruden Omkostninger ved Overdragelsen m. v., og ved Købet maatte det til-lige betinges, at de forskellige af Fiskegaarden i Tidernes Løb indøbte Saksogaardsrettigheder paa andre Steder i Aaen eller Fjorden medfulgte. Foruden Frijevold Fiskegaard fandtes der nemlig tidligere flere andre Saksogaarde i Aaen og Fjorden, men af disse